

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 163/24

Λουξεμβούργο, 4 Οκτωβρίου 2024

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-365/23 | [Arce]¹

Σύμφωνα με τον γενικό εισαγγελέα A. Ράντο, συμβατική ρήτρα η οποία υποχρεώνει νεαρό αθλητή να καταβάλει μέρος των εσόδων του σε περίπτωση που γίνει επαγγελματίας αθλητής είναι εν δυνάμει καταχρηστική, εφόσον αποδειχθεί ότι δημιουργεί σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση

Σύμβαση συναφθείσα μεταξύ νεαρού αθλητή και εταιρίας η οποία στηρίζει την ανάπτυξη της αθλητικής του σταδιοδρομίας εμπίπτει, κατ' αρχήν, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία των καταναλωτών έναντι των καταχρηστικών ρητρών

Το 2009 ένας ανήλικος νεαρός αθλητής, εκπροσωπούμενος από τους γονείς του, συνήψε σύμβαση με λεττονική εταιρία η οποία προσφέρει σε αθλητές σύνολο υπηρεσιών για την ανάπτυξη των επαγγελματικών ικανοτήτων και της σταδιοδρομίας τους. Σκοπός της σύμβασης ήταν να διασφαλιστεί η επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία του νεαρού αθλητή στο άθλημα της καλαθοσφαίρισης. Η δεκαπενταετούς διάρκειας σύμβαση προέβλεπε μια σειρά υπηρεσιών, όπως, μεταξύ άλλων, προπονήσεις υπό την επίβλεψη ειδικών, υπηρεσίες αθλητιατρικής και ψυχολογικής στήριξης, υπηρεσίες υποστήριξης στον τομέα της εμπορικής προώθησης, νομικές και λογιστικές υπηρεσίες. Σε περίπτωση που γινόταν επαγγελματίας, ο νεαρός αθλητής θα έπρεπε να καταβάλει στην εταιρία, έναντι των υπηρεσιών αυτών, αμοιβή ανερχόμενη στο 10 % του συνόλου των καθαρών εσόδων του, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, από δραστηριότητες άσκησης του αθλήματος, διαφήμισης, εμπορικής προώθησης και εμφάνισης στα μέσα ενημέρωσης, υπό τον όρο ότι τα εν λόγω έσοδα θα ανέρχονταν σε τουλάχιστον 1 500 ευρώ μηνιαίως.

Δεδομένου ότι ο νεαρός αθλητής, ο οποίος έγινε εν τω μεταξύ επαγγελματίας καλαθοσφαιριστής, απέκτησε έσοδα από συμβάσεις συναφθείσες με αθλητικούς συλλόγους τα οποία ανήλθαν σε συνολικό ποσό άνω των 16 εκατομμυρίων ευρώ, κλήθηκε να καταβάλει το 10 % του ποσού αυτού στην εταιρία, ήτοι ποσό άνω του 1,6 εκατομμυρίου ευρώ.

Η υπόθεση ήχθη ενώπιον των λεττονικών δικαστηρίων τα οποία αποφάνθηκαν ότι η συμβατική ρήτρα ήταν καταχρηστική. Η εταιρία άσκησε αναίρεση ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Λεττονίας το οποίο αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο ερωτήματα επί του ζητήματος αυτού. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η οδηγία για τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές ² έχει εφαρμογή στην επίδικη σύμβαση και σε ποιο βαθμό η οδηγία αυτή αντιτίθεται, ενδεχομένως, σε μια τέτοια ρήτρα.

Με τις προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Αθανάσιος Ράντος **εκτιμά ότι σύμβαση αυτού του είδους εμπίπτει, κατ' αρχήν, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και ότι μια τέτοια συμβατική ρήτρα μπορεί να αποδειχθεί**

καταχρηστική. Συγκεκριμένα, η οδηγία προορίζεται να έχει εφαρμογή σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και, εν γένει, σε όλα τα είδη συμβάσεων αγοράς και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή. Εν προκειμένω, κατά τον χρόνο σύναψης της επίδικης σύμβασης, ο νεαρός αθλητής δεν είχε ακόμη ξεκινήσει την επαγγελματική του σταδιοδρομία, οπότε ενεργούσε ως «καταναλωτής» ο οποίος βρισκόταν αντικειμενικώς σε ασθενέστερη θέση σε σχέση με την εταιρία, από απόψεως τόσο τεχνικών γνώσεων όσο και δυνατότητας διαπραγμάτευσης. Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι ο νεαρός αθλητής έγινε μεταγενέστερα επαγγελματίας αθλητής, διότι η εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα ρήτρας εξετάζεται κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης. Πράγματι, κατά τον χρόνο αυτό, δηλαδή όταν ο καταναλωτής βρίσκεται ενδεχομένως σε ασθενέστερη σχέση έναντι του επαγγελματία, η σύμβαση μπορεί να παραγάγει δυσμενείς συνέπειες, ακόμη και μακροπρόθεσμα, για τον καταναλωτή.

Στο πλαίσιο της ανάλυσής του, το εθνικό δικαστήριο οφείλει, μεταξύ άλλων, να εξακριβώσει αν η συμβατική ρήτρα πληρούσε την απαίτηση διαφάνειας, ήτοι αν ήταν διατυπωμένη με σαφή και κατανοητό τρόπο, ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να εκτιμήσει, βάσει σαφών και εύληπτων κριτηρίων, τις οικονομικές συνέπειες που απορρέουν για αυτόν. Εν προκειμένω, φαινόταν ότι τούτο ίσχυε κατ' αρχήν όσον αφορά τη μέθοδο υπολογισμού της οφειλόμενης αμοιβής, ωστόσο αποκείται στο αιτούν δικαστήριο να εξετάσει περαιτέρω αν οι πληροφορίες που παρέσχε ο επαγγελματίας έδωσαν στον νεαρό αθλητή τη δυνατότητα να λάβει την απόφασή του με σύνεση και, πιο συγκεκριμένα, αν μπορούσε να εκτιμήσει συνολικά την αξία των υπηρεσιών που πρότεινε η εταιρία σε σχέση με την αμοιβή που δυνητικά θα της όφειλε.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι συμβατική ρήτρα η οποία δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης θεωρείται καταχρηστική όταν δημιουργεί, εις βάρος του καταναλωτή, «σημαντική ανισορροπία» μεταξύ των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών που απορρέουν από τη σύμβαση. Συναφώς, αποκείται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη κανόνων που έχουν εφαρμογή βάσει της εθνικής νομοθεσίας στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει σχετική συμφωνία των μερών, προκειμένου να εκτιμηθεί αν η σύμβαση αυτή περιάγει τον νεαρό αθλητή σε δυσμενέστερη νομική κατάσταση από εκείνη την οποία προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία. Ελλείψει τέτοιας νομοθεσίας, το εθνικό δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη τις πρακτικές της αγοράς όσον αφορά την αμοιβή για τις σχετικές υπηρεσίες στον οικείο αθλητικό τομέα και, πιο συγκεκριμένα, να εξετάσει αν υπάρχει σύνδεση μεταξύ της αξίας της παρεχόμενης από την εταιρία υπηρεσίας και της αμοιβής που αναζητείται από τον νεαρό αθλητή. Το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να λάβει υπόψη τον κίνδυνο που συνεπάγεται για την εταιρία το γεγονός ότι δεν υπήρχε εγγύηση είσπραξης αμοιβής στην περίπτωση που ο νεαρός αθλητής δεν γινόταν επαγγελματίας, με δεδομένο μάλιστα ότι η αμοιβή θα χρησιμοποιούνταν για τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών που προσφέρονται όχι μόνο στον συγκεκριμένο νεαρό αθλητή αλλά και σε όλους τους άλλους νεαρούς αθλητές που συνάπτουν παρόμοιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν γίνονται τελικά επαγγελματίες αθλητές.

Τέλος, όσον αφορά τις συνέπειες που απορρέουν από τον χαρακτηρισμό ρήτρας ως «καταχρηστικής», μια τέτοια ρήτρα πρέπει να θεωρείται, κατ' αρχήν, ως ουδέποτε υπάρξασα. Δεν μπορεί, επομένως, να παράγει αποτελέσματα έναντι του αθλητή, ο οποίος πρέπει να αποκατασταθεί στη νομική και πραγματική κατάσταση στην οποία θα τελούσε εάν δεν υπήρχε η ρήτρα, το δε εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να επιβάλει στον καταναλωτή την καταβολή οποιουδήποτε ποσού για την αμοιβή που προβλεπόταν από την κριθείσα ως καταχρηστική ρήτρα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί

της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

² Οδηγία [93/13/ΕΟΚ](#) του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές.